

Handläggare
Ewa Jungstedt Pilestål
Telefon: 08-508 01 522

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2017-09-21

Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Omedelbar justering.

Gunilla Davidsson
tf. stadsdelsdirektör

Johan Hernman
kanslichef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har utarbetat ett program för barnets rättigheter och inflytande. Syftet med programmet är att säkra barnets rättigheter och förbättra flickors och pojkars levnadsvillkor. Programmet utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter och innehåller fem fokusområden.

Förvaltningen anser att ett program för barnets rättigheter är angeläget. Fokusområdena stämmer i stort överens med huvudprinciperna i barnkonventionen: alla barns lika värde, barnets bästa, barnets rätt till liv och överlevnad samt barnets rätt till delaktighet och inflytande. De tillkommande fokusområdena om att barn ska skyddas mot våld och att barn och vuxna behöver känna till barns rättigheter anser förvaltningen vara nog så viktiga. Det skulle underlätta med färre underrubriker till fokusområdena, eftersom de i flera fall är snarlika. När det gäller information om barnets rättigheter, som beskrivs i fokusområde 4, anser förvaltningen att information anpassad för barn, på olika språk och lättläst bör tas fram centralt.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022 till alla stadsdelsnämnder och facknämnder, Stockholms stadshus AB, kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor och ett antal berörda organisationer. Yttrande ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 25 september 2017. Förslaget bifogas.

Ärendet

Kommunstyrelsen har utarbetat ett program för barnets rättigheter och inflytande. Programmet utgår främst från FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och den strategi för att stärka barnets rättigheter som riksdagen fastställde 2010. Syftet med programmet är att säkra barnets rättigheter och förbättra flickors och pojkars levnadsvillkor genom att förtydliga stadens övergripande inriktning för arbetet och precisera ett antal fokusområden för nämnder och bolagsstyrelser. Kansliet för mänskliga rättigheter har utarbetat programmet i samarbete med representanter från andra förvaltningar. Dessutom har stadens barnombudsman talat med elever i olika åldrar om vad de tycker är viktigt i livet och när de vill att vuxna ska lyssna på dem. Deras synpunkter har tagits till vara i förslaget.

Utifrån de sociala och ekonomiska skillnader som råder mellan stadsdelarna, anser stadsledningskontoret att det behövs ett program för att skapa uppväxtvillkor som ger alla barn och unga samma chans och där barnets rättigheter värnas. Barnperspektivet och barnets rättigheter behöver därför beaktas i alla stadens verksamheter i planering, utförande och uppföljning.

Den första delen i programmet innehåller bland annat en beskrivning av utmaningar som gäller barns rättigheter och inflytande och vad staden vill uppnå. Därefter beskrivs fem fokusområden med underrubriker:

1. Beslutsfattare och medarbetare ska beakta barnperspektivet och omsätta barnets rättigheter i alla beslut, uppdrag och i det dagliga arbetet.
2. Barns rätt till likabehandling och skydd mot diskriminering ska säkerställas.
3. Barn ska ges förutsättningar att uttrycka och få sina åsikter respekterade.
4. Barn och vuxna ska ha kunskap om barnets rättigheter och vad de innebär i praktiken.
5. Barn ska vara trygga och skyddas mot fysiskt och psykiskt våld.

Fokusområdena och tillhörande prioriterade frågor ska vara en grund för nämndernas och bolagens arbete med att konkretisera nämnd- och bolagsmål, indikatorer och aktiviteter som bidrar till kommunfullmäktiges mål i stadens budget.

Vikten av att det finns tillräcklig kunskap inom staden om barnkonventionen och barns rättigheter betonas. Enligt förslaget ansvarar kommunstyrelsen för introduktionsutbildningar i ämnet.

En bilaga till programmet innehåller begreppsdefinitioner.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansliavdelningen i samarbete med avdelningarna förskola, socialtjänst barn och ungdom, socialtjänst stöd och service och förebyggande ungdomsinsatser samt socialtjänst vuxna. Stadsdelsnämndens råd för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att yttra sig över remissen. Parallellt med detta ärende har Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022 och Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022 beretts.

Nämndens råd för funktionshinderfrågor är positiv till de tre programmen men anser att programmen i större utsträckning bör ta upp hur personer med funktionsnedsättning berörs.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att ett program för barnets rättigheter är angeläget och inser samtidigt att det medför ökade krav på verksamheterna. Mycket arbete pågår som är i linje med fokusområdena i programmet. Samverkan mellan olika aktörer behöver stärkas för att möjliggöra en helhetssyn på barnets behov och intressen och därmed säkerställa barnets bästa i beslut där barn påverkas.

I inledningen, där styrdokument som programmet kompletterar beskrivs, bör det tilläggas att revidering pågår av programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016.

Förskola och skola anges som viktiga arenor för att beakta barnets rätt och det framgår att barn från årskurs 1 till gymnasiet, har intervjuats i arbetet med programmet. Eftersom programmet omfattar även yngre barn anser förvaltningen att även förskolebarn borde ha fått möjlighet att uttala sig.

Förvaltningen anser att stadens övriga riktlinjer som gäller barn behöver stämma överens med programmet. Barn utan person-

nummer eller LMA-kort¹ har t.ex. inte samma rätt till förskola som andra barn. Förvaltningen efterfrågar vidare en översyn av samtliga riktlinjer för handläggning vid myndighetsutövning innan barnkonventionen blir lag för att undvika att olika tolkningar sker inom de olika stadsdelsnämnderna.

För att säkerställa likställighet av arbetet med barn i olika stadsdelsområden och mellan barn med olika förutsättningar önskar förvaltningen att ansvaret för kompetensutveckling inom samtalsmetodik för medarbetare läggs på central nivå. Även ytterligare metodstöd, mallar för barnchecklista och barnkonsekvensanalyser anpassade för stadens olika uppdrag och verksamhetsområden bör hanteras centralt.

De föreslagna fokusområdena stämmer i stort överens med de fyra huvudprinciperna i barnkonventionen: alla barns lika värde, barnets bästa, barnets rätt till liv och överlevnad samt barnets rätt till delaktighet och inflytande. De tillkommande fokusområdena om att barn ska skyddas mot våld och att barn och vuxna behöver känna till barns rättigheter anser förvaltningen vara nog så viktiga.

Det skulle underlätta med färre underrubriker till fokusområdena, eftersom de i flera fall är snarlika. Punkten 2.3. anges två gånger med olika innehåll och är troligen ett skrivfel. Under fokusområde 2, om barns rätt till likabehandling, saknar förvaltningen en formulering om vikten av att nämnder och bolag samverkar. Att Stockholms mer utsatta stadsdelar behöver prioriteras i det arbetet bör också framgå. När det gäller information om barnets rättigheter, som beskrivs i fokusområde 4, anser förvaltningen att information anpassad för barn, på olika språk och lättläst bör tas fram centralt.

I slutet av programmet står att barn behöver veta hur de kan kontakta staden i frågor om barns rättigheter. Det behöver framgå vem som ansvarar för kontakten med stadens verksamheter. Förvaltningen föreslår att det sker via en central funktion.

Bilagor

1. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande 2017-06-16
2. Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022

¹ LMA-kortet är bevis på att barnet är asylsökande och har rätt att vara i Sverige under väntetiden.